

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח
יום ו' ערש"ק כ"ז ניסן תשפ"א
פרשת שמיני
שבת גאלע מצות
גליון תע"ט
שנה עשירית

מפי ספרים וסופרים

בחינת פרוזדור לאותו טרקלין נאה ומתוקן

דבר לדבר? אמנם גם עד כה מתגלגל הייתי בדרכים וזמן רב מרוחק הייתי מביתי, ברם תמיד ידעתי שיש לי בית, וכי בסוף הטלטולים והנדידות, אשוב ואבוא לביתי אשב ליד שולחני ואשכב לנוח במיטתי, אולם עתה לאחר שאשתי אינה עוד בחיים, הרי שוב לא נשאר לי כלום ובשעה שאני חושב כי אין לי עוד בית לשוב אליו, קשים ומרים עליי הבלי הנדודים שבעתיים משהיו.

הנמשל: הנה כזה הוא ההבדל שבין הצדיקים לרשעים, העולם הזה הרי אינו אלא בבחינת פרוזדור לאותו טרקלין נאה ומתוקן, כל דרי מטה נדים ונעים ומתגלגלים כאן, אלא שלצדיקים יש תקווה שלאחר כל טלטולים והנדידות, לאחר שימכרו כאן בעולם השפל את מעט הפרקמטיה, ויקבלו תמורה את חלקם לעולם הבא, הרי יהא להם לאן לבוא, אחרי כל הלבטים שנתלבטו כאן, יהא מזומן להם ומקום מנוחה לעולמים, ומכיון שכן אף צער הנדודים אינו גדול כל כך, ואילו הרשעים להם הרי אין כל תקווה, הרי אין להם בית לחזור אליו בשום מן היידי, ולכן ודאי שיסורי נדודיהם קשים יותר, כי בסוף הטלטולים מקום לא יהיה להם לנוח בו מעמל הדרך. (בשם הגה"ק החפץ חיים זיע"א)

משל לרובל אחד שהיה נוהג לנסוע לערים הגדולות ולקנות בהן סחורות, ואחר כך היה מחזר על העיירות הקטנות וכפרי הסביבה כדי למכור בהם אותן סחורות, ומזאת היה מתפרנס. ועליכם לדעת שפרנסה זו לא היתה קלה כל עיקר, אמנם רבים הם הסוחרים העושים כל ימות השבוע חוץ לביתם, אולם הללו, לשבת קודש הם חוזרים ובאים הביתה, ומתענגים על יום המנוחה בקרבת בני משפחותיהם, ואילו אותו יהודי היה מתגלגל בדרכים שבועות רבים, ומתייסר בנדודים קשים עד שעלתה בידו למכור את סחורתו, ורק אחת לחודש ולפעמים אף אחת לחדשיים בלבד, היה חוזר ובא לביתו. פעם אחת ארע ופגשו בו אחדים ממכריו כשהוא מסובב באחד המקומות, וראו שהוא שרוי בעצבות גדולה ובכדוך הנפש.

שאלוהו הללו לאשר קרהו ולפשר העצבות שהוא שרוי בה? סח להם צרתו כי אשת נעוריו מתה עליו רחמנא ליצלן. וכי עתה אין לו עוד בית לאן לחזור, אחרי טלטולי הדרכים. אמרו לו אם משום זה בלבד הרי אין הדבר נורא כל כך, כלום לפני כן, לא היית מתגלגל בדרכים חדשים על חדשים בלא בית ובלא מקום מנוחה? נאנח הלה בשברון לבו והשיב להם, כיצד אתם מדמים

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

עצמכם למטה, והייתם קדושים, לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא.

הנה מבואר שהפליג הכתוב בחומר ענין מאכלות האסורות מה שלא הפליג בכל התורה, שלא מצאנו בכל התורה לשון טומאה כ"כ כמו שכתב כאן, ולא תטמאו ונטמתם, וכתב א"ז הגה"ק מדאברזינסק זצלה"ה (בנין דוד דרשות עמ' קמז) הטעם, כי כמו שבכל הדברים המזיקים להגוף אין דבר המתפשט בכל הגוף כמו מאכלים רעים, דיש דבר המזיק לאבר זה יש לאבר זה אבל מאכל רע מתפשט בכל הגוף, כמו כן מאכלות האסורות מתפשט הטומאה בכל הנשמה, ואינו דומה לשאר עבירות שאין פוגם רק לאבר אחד, לכן החמיר הכתוב כל כך והזהיר לכל יטמאו באכילתן. (כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

צריך שיהיה כל מעשיו לשם שמים

ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט', ה').

וזהו ענין הכתוב ויקחו את אשר צוה משה, ועל ידי זה ויקרבו, זכו להתקרב להשי"ת, שהגוף נעשה בבחי' צורה, בבחי' ויעמדו לפני ה', לא בבחי' ואראה ואפול על פני, ויאמר משה זה הדבר, כלומר לזכות לבחי' זה הדבר, אשר צוה ה' תעשו, יש לעשות הכל לשם השי"ת, ואז יירא אליכם כבוד ה', ולהגוף והנשמה יחדיו, בבחי' אספקלריא המאירה. (עקידת יצחק, ועיי"ש בהרחבה)

ביטחון בה'

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא עליכם כבוד ה'.

וצריך להבין דמה הוסיף בזה יותר ממה שנאמר לפני כן.

ונראה הרמז בזה, שהנה ישראל היו אז בתכלית השלימות שהוקם המשכן והתבשרו שה' נראה עליהם, ומשה רבינו ע"ה היה רועה ישראל ואהרן כה"ג והיו דור דעה, והביט משה רבינו ע"ה שיהיה זמן שלא יהיה להם מנהיג חשוב ולא יהיה להם משכן וגם הדור לא יהיה במדרגה גדולה כזאת, א"כ האיך יקנה האדם את השלימות, ע"ז אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, כלומר באיזה מצב שאתם נמצאים תעשו את מצוות ה' וה' ירא עליכם, ואף שפגמתם עד עכשיו ואתם צריכים לתקן את העבר מ"מ תבטחו בה' ותעשו את מצוות ה'.

(אמונת משה)

צריך ללמד דרכי ה' גם לסובבים אותו

זה הדבר אשר צוה ה' תעשו.

וי"ל ע"פ דברי קדושת אאמו"ר זצוקלה"ה בשם הבינה לעיתים עה"כ (משלי ט"ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישרים איתו, אף כשדרכי איש המה מרוצים בעיני ה' לא יספיק בהיותו הוא בעצמו שלם בדרכיו ובמעשיו אבל צריך להשתדל וללמד דרכי ה' גם לאויביו ה' להשלים גם אותם לעבודת ה', ופירוש בזה דברי הלל הזקן אם אני כאן הכל כאן (סוכה נ"ג), ר"ל אף כשאני עובד ה' לא יספיק זאת בלבד, רק צריך להשתדל שיהיה הכל כאן, שגם אויבי ה' יהיה אוהבי ה', ואולי נרמז זאת ג"כ בהפסוק זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, אף כשאתם במדריגה גדולה בבחי' ויעמדו לפני ה', אבל לא יספיק זאת, רק אשר צוה ה' תעשו, שתעשו שגם אחרים יהיו בזה המדריגה. (תפארת שמואל)

ע"י אחדות היה ליבם שלם עם השי"ת

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'. ובתרגום יונתן: וקרבו כל כנישתא וקמון בלב שלים קדם ה', ומאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (שם, ו').

ולחסביר הענין נובל לומר ויקרבו כל העדה, ר"ל שהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, כאומרו 'כל העדה', באחדות ואהבת רעים, ועי"ז היה ליבם שלם עם השי"ת, יען כי שורש האחדות היא הכנעה ושפלות, שהרי ע"י גיאות בלתי אפשרי להתאחד כידוע, ומכח הכנעה הוא שלם עם השי"ת, היפך הגיאות, שמבואר באיגרת הרמב"ן ז"ל כל המתגאה בלבו על הבריות מורד הוא במלכות שמים, ואינו שלם עמו, וזהו וקמון בלב שלים קדם ה', שהיה לבם שלם עם השי"ת.

מדוע לא יטמאו באכילתם'

אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השורץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם, כי אני ה' אלקיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני (י"א, מ"ג-מ"ד). ופירוש רש"י ז"ל ולא תטמאו בהם באכילתן, ונטמתם בהם, אם אתם מטמאין בהם בארץ אף אני מטמא אתכם בעולם הבא ובישיבת מעלה, כי אני ה' אלקיכם, כשם שאני קדוש שאני ה' אלקיכם כך והתקדשתם קדשו את

משה רבינו ע"ה היה ליבו מלא אהבה על בני ישראל

ויקצוף משה על אלעזר ועל איתמר וגו' (י', ט"ז-י"ז).

כ"ק אדמו"ר זצלה"ה דיבר בקדשו, שהר"ת "מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש" הוא מל"א אהב"ה, שמשה רבינו ע"ה גם כאשר קצף היה זה רק לפניו, שהיה מראה קצף, אבל באמת בלבו היה מלא אהבה אליהם.

(מאורן של ישראל)

הזכיה לאיש שמבזה עצמו לכבוד התורה הק'

ווארט

ושמרת לעשות ככל אשר יורוך

ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט', ה').

בא וראה שהכתוב מלמדנו שסיבת התקרבותם אליו ית', היתה מאחר שלא עשו בנפרד על דעת עצמם אלא "ויקחו את אשר צוה משה", אך ורק בהוראת משה רבינו ע"ה, ולפיכך "ויקרבו כל העדה ויעמדו לפניו" והיינו כמ"ש (מלכים א', י"ז, א') ה' אלוקי ישראל אשר עמדתו לפניו - הנאמר באלוהיו הנביא - כלומר שזכו להתקרבות מופלאה ועמידה לפניו ית', ועמידה זו מהווה ביטוי להתגלות כבוד ה', כדכתיב (להלן כ"ג), וירא כבוד ה' אל כל העם. (באר משה, אוזרוב)

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

אמר הרה"ק ר' יצחק מוורקי זי"ע כיון שהיא חסידה כ"כ למה היא עוף טמא? ויש לתרץ שנקרא עוף טמא מפני שעושה חסד עם חברותיה דוקא, אבל עם עוף אחר אינה עושה חסד, אדרבה, היא דורסת אותה עד למות. ואמר שמי שנוסע לצדיק אחד אל ישנא את חבריו שנוסע לצדיק אחר. (נפלאות חדשות)

מעלה גרה בבהמה אתה תאכלו (י"א ג'). הרה"ק אאמו"ר זלה"ה אמר, שזה בהמה טמאה מעלה גרה, כי הנה בכל דבר יש ניצוץ קדוש, וכשנא ליד האדם מעלה באכילתו. אבל הבהמה, אין כוחה יפה להעלות, לכן כבולעה כך פולטה, וחוזרת וטוחנת את המאכל עד העלותה, וקלמו צדיקי הדור דבר זה. (דעת משה בשם אביו מרן בעל "עבודת ישראל" זי"ע)

ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף (י' ט"ז). במסורה איתא: כאן חצי אותיות שבתורה. ויש להבין מה מרמז דבר זה? ונראה, דהנה בתורה שבכתב א"א ללמוד מבלי התורה שבע"פ, שחז"ל הם שגילו פירוש התורה על נכון, וכל דבר שתום פירשוהו ע"י הופעת רוח הקודש שהופיע עליהם ומבלעדם הרי התורה אינה שלימה אלא הוא כחצי ספר. וזהו הרמז דרש דרש הם חצי אותיות שבתורה, היינו עד דרש דרש, שחז"ל דרשוה את התורה, הרי התורה רק כחצי תורה ואינה שלמה, וע"י דרושי חז"ל נשלמה התורה להיות נקראת ספר שלם.

והתקדשתם והייתם קדושים (י"א מ"ד). יש לומר ע"פ מ"ש (פסחים נ:): לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. מה שאנו אומרים לעשות רצונך בלב שלם, היינו "לב שלם" ר"ת מ'תוך ש'לא לשמה ב'א לשמה, ואנו מתפללים שיעזור ה' ויזכנו לעבדו לשמה. (עטרת ישועה, ליקוטים)

ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה' (ט' ה'). ההכנה לתפילה היא ע"י שמקבל עליו מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך, וזהו ויקרבו כל העדה, שהיה להם קרוב לבנות ואחדות, ע"י ויעמדו לפני ה', יכלו להתפלל לה', ע"ד שאמרו חז"ל (ברכות ו:): אין עמידה אלא תפילה. (חסד לאברהם)

ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו (ט' ח'). עיקר ענין הקרבן הוא שיחשוב האיש שמקריב את הקרבן, כי באמת היה ראוי לעשות לו כל הנעשה בקרבן, והיה צריך הוא להזבח ולהשרף על המזבח, ורק לצד רחמי ה' אמר שיביא תמורתו קרבן, וע"י מחשבה זו נתכפר לו עונו. וזהו "ויקרב אל המזבח", פי' הוא עצמו הכין להיות נשחט ונקרב על המזבח, ועשה במקום זה השחיטה לעגל לצד רחמי ה' שנתרצה להביא חליפתו. (אור החיים)

וישא אהרן את ידיו אל העם. כמ"ש בנועם אלימלך על רצון יראיו יעשה זאת שועתם ישמע ויושיעם (תהילים קמ"ח), פי' שהשי"ת עושה רצון להצדיק שיהיה צריך לאיזה דבר ויתאוהו לו, כדי ז'את שועתם ישמע', שישמע תפילת הציבור 'ויושיעם', וזה וישא אהרן את ידיו אל העם, ידיים מרמז על תפילה כמ"ש נשא לבבנו אל כפים (איכה ג'), שבעצמו התפלל, אז ייברכם, יוכל היה להשפיע להם.

ואת החסידה וגו'. מפרשי ז"ל: ולמה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה במזונות. וקשה, למה היא נחשבת כעוף טמא, אם היא עושה חסד עם חברותיה, והלא לפי הרמב"ן ז"ל העופות טמאות הן בשביל האכזריות שלהן, ופי' יען שהוא עושה חסד רק עם חברותיה, מי שאינה מחברותיה אין היא עוזרת אפילו במעט אוכל ולפיכך היא טמאה. (חידושי הר"מ)

מעשי צדיקים

ברכות הקבצן שנתקיימו

כל העניין שעשע את זלמן, ומיד לאחר מכן שכח את הקבצן וברכותיו, והמשיך להרהר בעסקה הצפויה לו, עלה על העגלה המהודרת שהמתניה לו בפתח ביתו, וכל הדרך התפלל להקב"ה שיצליח דרכו ויסגור את העסקה עם הגוי על הצד הטוב ביותר.

כשהגיע אל ביתו של בעל האחוזה, הופתע מאוד מהתייחסותו הלכבית של הגוי בעל האחוזה כלפיו, בניגוד גמור לפעמים הקודמות, קיבלו הפעם בחמימות, ובתוך זמן קצר סיימו את העסקה על הצד הטוב ביותר, כאשר בעל האחוזה נותן לו תנאים מצוינים ובלחי רגילים. שמח וטוב לב עזב את הבית של הגוי בעל האחוזה, ובדרך הביתה ניסה הסוחר להבין מה הסתתר מאחורי השינוי המפתיע הזה, אולם לשווא, לא עלה על מחשבתו סיבה מוצדקת לכך, ולפתע הביזקה במוחו המחשבה, שאולי ברכתו של אותו קבצן היא שגרמה למפנה הבלתי צפוי, בפעם הבאה כשעמד לצאת למסע עסקים, תר אחרי העני הזה, נתן לו נדבה הגונה וביקש את ברכתו, הלה נראה היה כמזפתע מעט מן היחס המיוחד שזכה לו לפתע פתאום מצד הסוחר המכובד, אולם הוא בירכו בלבביות, וההצלחה האירה לו שוב את פניה בצורה בלתי רגילה כלל, מאז הפך הסוחר את הדבר לשיטה, בכל עת שעמד לפני עסקה

יהודי נכבד היה ר' זלמן, סוחר הפשתן מהעיר ווילנא, בדרך כלל היה ר' זלמן אדם רגוע ונעים הליכות, מקבל כל אדם בסבר פנים יפות. אולם באותו היום היה מתוח ולחוץ מאד, הוא עמד לנסוע אל אחד מבעלי האחוזה הגדולים במדינה, כדי לסגור אתו עסקת גדולה של רכישת כל יבול הפשתן השנתי שלו. אותו בעל אחוזה, גוי פולני היה ואדם קשה במיוחד, הוא היה נתון למצבי רוח משתנים, ואוי לו למי שנקלע למחיצתו כאשר מצב רוחו לא היה טוב יתר על המידה, לחוץ ומהורהר הסתובב ר' זלמן באותו בוקר ברחובות העיר, כשמוחו פועל בקדחתנות במאמץ להשיג תנאים טובים לעיסקא אצל אותו בעל אחוזה.

בעודו פוסע כך, פנה אליו יהודי עני מקבץ נדבות בבקשת תרומה, ברגע הראשון רצה לפטור אותו במטבע כלשהי, אך משום מה הרגיש דחף פנימי להיכנס עמו בשיחה, "מה תעשה עם הכסף שאתן לך?" שאלו בחיבה ובחיוך, "אקנה בזה לחם לאכול" ענה הקבצן, "ומה תיתן לי תמורת התרומה?" המשיך הסוחר להקשות, "אתן לך ברכה" השיב העני ברצינות גמורה, הסוחר נתן לו את התרומה, והקבצן אכן בירכו מעומק לבו, בשפע ברכה והצלחה בכל אשר יפנה.

כלשהי, או צעד חשוב אחר בענייניו האישיים, נהג לאתר את העניינים המסויים הזה, להעניק לו תרומה ביד נדיבה ולקבל את ברכתו להצלחה. לא חלפו ימים רבים והוא היה לעשיר מופלג. באחד הימים תוך כדי מסיבת רעים כטוב לב העשיר בייך, סיפר את סיבת הצלחתו לחבריו, ובתוך ימים נישא בפי כל שמו של הקבצן העני שברכותיו מתגשמות.

השמועה על כך הגיעה לאוזניהם של תלמידי הבעל שם טוב הקדוש זיע"א שהיו בוויילנא, והם סיפרו על כך לרבים. "הייתי מאד רוצה לפגוש את היהודי הקבצן הזה" אמר הבעל שם טוב לתלמידיו, וביקשם בכל לשון לנסות לשכנע את הקבצן הזה לבוא אליו, הקבצן ניאות מיד לבקשת החסידים כי ייסע אל הבעל שם טוב, וכשהגיע אליו, קיבלו הבעל שם טוב בחמימות רבה, וביקשו לספר את קורות חייו.

"חייט אני במקצועי" התחיל האיש לספר, "לקוחותי היו עניים ועיקר עבודתי הייתה תיקון בגדים ישנים, הרבה לא הרווחתי מעבודה זו, ובקושי היה לי במה להאכיל את ילדי הרעבים, ועלה בדעתי להתחבר עם חייט עני כמוני לנדוד יחדיו בעיירות ובכפרים ולנסות שם את מזלנו, "פעם הגענו לפונדק יהודי ומצאנו את בעליו עצוב ומדוכא, הוא סיפר לנו שבעל האחוזה עומד להשיא את בתו, והטיל עליו את המשימה להשיג עבורו חייטים מומחים כדי להכין את בגדי החתונה, אך משום מה כל החייטים שבעל הפונדק הביא בפניו לא מצאו חן בעיניו, ועקב זאת התרגז בעל האחוזה על הפונדקאי, ואיים עליו בביטול חוזה החכירה ובגירוש מהעיירה, "כששמענו את דבריו, אמרנו לו שאנו חייטים ואנו מוכנים לנסות את מזלנו, בתחילה צחק הפונדקאי למשמע הדברים, הוא אמר שהבגדים לחתונת בתו של בעל האחוזה, צריכים להיות תפורים באיכות משובחת על ידי תופרים מומחים וידועי שם, אך אנחנו הצלחנו לשכנעו שאין לו מה להפסיד מן הניסיון.

"הוצגנו בפני בעל האחוזה ותפרנו בגד אחד לניסיון, ולמרבה השמחה וההפתעה מצאה עבודתנו חן בעיני כל בני ביתו, וניתנה לנו לעשות את כל המלאכה. ימים ולילות עבדנו בשקדנות וביצענו את העבודה לשביעות

רצונם המלאה של הפריץ, אשתו ובתו, הוא שילם לנו בעין יפה והיה אסיר תודה לפונדקאי שהביא אותנו אליו. כשעמדנו כבר לעזוב את ביתו, נודע לנו לפתע על משפחה יהודית שכלואה בבור אצל בעל האחוזה, היתה זו משפחה של פונדקאי מעיירה סמוכה, אשר פיגרה בתשלומי החכירה, ועקב כך הושלכה לכלא עד שישולם החוב, שאלנו מהו סכום החוב? והשיבו לנו שמדובר בשלוש מאות רובל. הואיל וכל אחד מאתנו הרוויח עד כה בערך כסכום הזה, פניתי אל חברי ושאלתי אם יסכים להשתתף עמי במצווה גדולה זו של פדיון שבויים? החבר סירב, בטענה שיש לו אשה וילדים הרעבים ללחם, 'אם כך' אמרתי 'אעשה זאת בעצמי', הוצאתי את כל הכסף שהרווחתי בנדודי, ומסרתיו לפריץ. הפריץ ואשתו עמדו משתאים נוכח המעשה שעשיתי, ומרוב התפעלות אף החזיר הפריץ את הפונדק ליהודי המסכן, ושחררו מתשלום דמי חכירה בשנה הראשונה. חזרנו לוויילנא, ומאז נפרדו דרכנו. חברי עשה חיל בעסקים עם הכסף שהביא עמו, ואילו אני חזרתי למצבי הקודם בתיקון בגדים ישנים, ומצבי הלך והידרדר עד שהגעתי לפת לחם, ובלידת ברירה הפכתי לקבצן והתחלתי לפשוט יד."

הבעל שם טוב הקדוש הקשיב כל אותה עת לסיפורו של הקבצן החייט, ועל פניו ניכרה קורת רוח רבה מאוד, הקבצן עשה אתהחאה קלה אחר כחכח בגרונו וחייך במבוכה "איני יודע את סיבת הדבר, אך לאחורנה החלו לפתע אנשים לבוא אלי ולבקש את ברכתי, באיוולתם חשבו שברכת חייט עני ועלוב יכולה להועיל להם, אבל הייתי זקוק לעזרתם וברכתי אותם. 'ועכשיו רבי' סיים החייט בכבי את סיפורו, אם עשיתי בכך מעשה לא טוב, אנא התפלל עבורי והורה לי דרך תשובה". הבעל שם טוב הרגיעו ואמר לו כי בזכות מסירות נפשו הבלתי רגילה עבור יהודים שאפילו לא הכירם, זכה למתנת שמים נפלאה, שכל ברכותיו יתקיימו, שוב לא חזר החייט לעירו אלא נשאר בצלו של הצדיק שקירבו וחיבבו ולימדו תורה וברבות הימים הפך לאחד מתלמידיו הקרובים.

אוצרותיהם של צדיקים

לשבת אחר פסח • נכתב ע"י הרה"ג רבי אהרן פרכוב שליט"א

שבת אחר פסח

השבת (שמות טו כה ברש"י), וידוע שיסוד המרה הוא ירוק (תיקון"ז תיקוןא כא,כב).

ה"חידושי הרי"מ ז"ע, "ליקוטי הרי"מ ח"א, ע' רע"ז

ישועה בזכות המפתח על החלה

פעם שהה הרה"ק מרוזודוב בקלימנטוב (היה זה כאשר רבינו [הרה"ק רבי יצחק מסטיטשין זצוק"ל] ז"ע היה צריך להתייצב לצבא באוסטריה, ואז נסע הרה"ק מרוזודוב לקלימנטוב שבפולניה, ושהה שם פרק זמן עד שרבינו ז"ע קיבל איזה מום בגופו. אז קראו אביו הקדוש ושאלו: נו, האם אני יכול כבר לשוב לביתי?! והיה שם לחג הפסח. בשבת שלאחר הפסח, הקרויה "שבת געלע מצות", נוהגים לעשות כדמות מפתח על החלה, והיה הרבי קורא לה "הציפור שעל החלה". בליל שבת קודש, לאחר שהרבי בצע מן החלה, הוא הוריד את "הציפור" מן החלה ושר אותה, ואמר: כמו שאני שובר כאן את הציפור כך תהיה לו לצאר מפלה בקרוב. וכעבור יום או יומים נודע, שהצאר מת. הרה"ח רבי יוסף ליפשיץ ז"ל, "החכמה מאין"

בינה. ואנחנו הולכים משער לשער ולכל שער יש מפתח וזהו שעושין צורת מפתח.

"אוהב ישראל - אפסא" ליקוטים, ע' ש"ל

מפתח החלה - מפתח הלב

מנהג ישראל תורה בשבת שמיני שחל אח"פ או פ' אחרי שחל לפעמים אח"פ, שבהן נאמרו להשמר ממאכלות אסורות ומערייות שהן מסט"א שהן מפתח של הלב להוציא מסט"א, ע"כ נוהגין לעשות החלות במפתח להורות ע"ז שמה שנאמר בפרשיות הללו הן המפתח לפתוח הלב לעבדו בכל דבר כנאמר כי אני ה' המעלה אתכם מאר"מ להיות לכם לאלקים כלו' שיהא גם אכילה ושת' וכל צורכיכם לאלקים והבן.

ה"יטב לב" מסוגעט ז"ע דף צ"ה טו"ג

שבת געלע מצות

השבת שאחר הפסח נקרא 'שבת געלע מצות', והטעם הוא, שידוע שביום ד' היה קריעת ים סוף (ע' שבת פז:), וממילא ביום השבת היו המים ירוקים שבאו למרה, ובאמת נצטוו שמה על

חזקנו קורא נא

לחזק ולעידוד לימים אלו

המשכת ההשפעות טובות מהג הפסח

שהבקשה והתפילה הייתה אחת שאתה הוא שבהרת בנו מכל העמים להיות עם הנבחר, אהבת אותנו מכל האומות, ורצית בנו יותר מכל האומות האחרים, ולכך מבקש אדם 'והשיאנו' דהיינו תלביש אותנו 'ה' אלוקינו את ברכת מועדיך' את כל השפעות החג 'לחיים ולשלום לשמחה ולששון', ואז ממשיך התפילה והבקשה 'כאשר רצית ואמרת לברכינו' לכאורה כבר ביקשנו מה שאנחנו רוצים, חיים, שלום, שמחה, ששון, ופתאום אנחנו מבקשים תברך

שבת אחר פסח. שבע ימים מרוממים ונעלים עברו על כל יהודי בישראל, הן בנקיונות את מבואות הבית עד כדי בחורים ובסדקים והן בנקיונות לבני הבית מהגדול ועד הקטן לכבוד ז"ט, כראוי וכיאה לבני מלכים. וכשכבר הגיע יום טוב הנכסף ביקשנו מהקב"ה 'והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום לשמחה ולששון כאשר רצית ואמרת לברכנו' אחר שביקשנו גם בתפילת שמו"ע "אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו, ורצית בנו", דהיינו

אותנו כמו שרצית לברכנו? אלא אפשר לתרץ שאדם מבקש, הוא יודע מה הוא צריך לבקש על עצמו, מה שהוא יודע בליבו ובמחשבתו על מה הוא צריך לבקש, אבל הוא לא יודע לבקש על דברים שהוא לא יודע עליהם שזה טוב לו או דברים שהוא צריך לקבל מעין הברכות, ולכן אחרי שמבקש אדם את כל הצרכים שלו שהוא יודע לבקש בקטנות המוחין, הוא מבקש שהקב"ה שהוא טוב ומטיב לכל, ואת שועתם ישמע ויושיעם, שהוא יברך אותנו בכל הברכות והישועות בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, ומה שטוב לנו עשה כרצונך.

ובהקשר לכך שמעתי בשם א' מהצדיקים על הכתוב "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר" והקושיא עולה מאליה, ראשית הוא אומר 'ונגלה' ובהמשך חוזר על לשונו 'וראו' זה אותם לשונות, הרי אם חושך בחדר ומדליקים את האור, צריך לומר שנדלק האור? הרי רואים שנדלק האור! היה צריך לומר לשון א' והיה מובן המשך הפסוק? והוא תירץ, שאדם גלוי לפניו הרבה דברים, אבל הוא לא רואה בעיניו דברים פלונים, ולעתיד לבוא לכשיבוא מלך המשיח הוא יגלה את הדברים שאנחנו יודעים, אבל הוא גם יאיר לנו את הדרך שיעלה האדם במעלות היראה והאהבה להשי"ת 'וראו כל בשר' ואזי הוא יוכל גם להביט בעיניו הבשריות בתוך הדברים המוסתרים שלא זכה לראות עד עתה.

הנה כי כן נמצאים אנו בשבת אחר פסח, או יותר נכון ב'שבת נאך פסח' (דהיינו שבת בהמשך לימי פסח), ואחת היא שאלתנו ובקשתינו מאבינו רועיני, ש'כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו', שכמו שזכינו להכין לחג את כל ההידורים לשבח ולתהילה, כך גם נזכה 'לעשותו' בעולם העשיה ממש. שההשפעות ימשיכו עלינו מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לכל ימות השנה הבעל"ט.

ולדמיין כל זאת, אפשר עפ"י אדם שיוצא לנסיעה ולוקח עמו מצלמה, שבו מתעד כל מיני רגעים שישארו לו לימים רבים, ואז חודשים ואף שנים אחר הנסיעה הוא לא ישכח ואפילו לרגע את החוויות שהיו מנת חלקו בכל מהלך הנסיעה, וכל זה על מה ולמה? כי תמיד הוא יוציא את התמונות ויעיין בהם, ויתמלא שמחה וסיפוק. ואפילו גם בשעות של צרה הוא יפתח את התמונות ויהיו לו למשיב נפש וחיות ושמחה.

כך גם בזמנינו עתה, שהכינו כלים לקבל את כל ההשפעות טובות, נבקש מרבש"ע שנוכל לשמור עליהם בקדושה ובטהרה, ובשעה שנצרך אותם נפתח את הכלים ולקבל את השפעות החג שיעוררו אותנו בשעת צרה או רוחה.

אבל... ישאל השואל לאמר איך אנחנו משמרים את כל ההשפעות טובות מהחג הקדוש הזה שעל"ט לימים ולשנים רבות? הרי מה שגלוי לנו הוא שאנחנו ימים מועטים אחר ימי פסח, וגלוי לנו כל ההשפעות. אבל, מה עם מה שאנחנו לא רואים בעינינו הבשריות, איך אנחנו יודעים שזה קיים, ואם כך איך אנחנו משמרים אותו?

ראשית כל ידוע המימריה על קריאת "ליל שימורים" בליל הסדר ליל יו"ט פסח. ש'ליל שימורים' כפשוטו, הקב"ה לוקח את כל מצוות הלילה שיהודי עושה ומעשה בלילה הזה, מצוות מצה ומרור, וכל מצוות החג, וכל ההכנות שהכין לקראת בואו של החג, ושומר אותם בכלי מיוחד שיעמדו לשמירה למועדים ולזמנים.

רביה"ק בעל ה"אמרי מנחם" ז"ע מבאר בקדשו את דברי המגיד מקאזניץ ששבת זו הוא 'שבת געלע מצות' והוא מלשון גילוי מצות (עיי"ש פ' תזריע אות ג'), ומבאר רבינו (פ' שמיני אות ו'), "כי מצה הוא בחי' מוח אבא שהוא חכמה (שער הכוונות דרושי פסח דרוש ו'), דבפסח ע"י אכילת מצה משיגים השגות גדולות, מוחין גדולות, וזה נתגלה בשבת שלאחר מכן, ע"כ קורין

תיכף פרשה זו, להורות כי כמו שהכניס אחרי כל ההשגות שהשיגו בפרשתם הוצרכו לאמונה, להניח הכל ולעשות באמונה פשוטה מצד ציווי ה', כן אנחנו היום אחרי כל ההשגות שהשגנו יש לנו להאמין באמונה פשוטה. ועל ידי האמונה זוכים לברכות, כמאמר הזוה"ק (ח"א קצ"ט): איש אמונות רב ברכות (משלי כ"ח, כ) דא הוא בר נש דמהימנותא דקוב"ה ביה".

ועוד שתי טעמים הביא ב"ישמח ישראל" ז"ע, א', בזכות אכילת המצה נשפע יראה, ומפתחות רומזים ליראה כמאמר הז"ל "מי שיש בו תורה ואין בו ירא"ש דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצוניות לא מסרו לו בהי עייל", כי היראה היא המפתח להיכנס בחדרי התורה, ולסבב את עצמו באור מקיף מאור התוה"ק, ולהתבונן בסודותיה. ולא כן הוא הלומד בלא ירא"ש אז היא אינו נכנס בהתורה, והתוה"ק אינה נכנסת בו, והמה נפרדים זה מזה, משא"כ הלומד ביראה אז התורה דבוקה בו, ומגינה עליו בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסיק בה, כי היא תמיד דבוקה בנפשו וקשורה במחשבתו. וחז"ל (עירובין נ"ד). כתבו "אימתי ד"ת נעים בזמן שתשמרם בבטנך, וכדברי הנביא (משלי ב', ז) יצפון לישראל תושיה, שיצפין את התורה באיבריו. ע"כ תורף דיבוריו הק'. (עפ"י פ' תזריע סוף אות ג').

והמצה הקדושה שאדם אוכל ונכנס בתוך מעיו, הם הם מכניסים לו יראה שמביאה אותו להיכנס בחדרי התוה"ק. ואנחנו עושים מפתחות שיפתחו לו שערי יראה, ולסובב עצמינו באור מקיף מאור התוה"ק.

ב'. כתבו בספרי המקובלים, שם ע"ב ס"ג גימטריא מצ"ה, והוא בחי' מוחין דאבא, והוא למעלה מהשגתינו, ולפי קט שכלינו ומיעוט ידיעתנו הוא עפימ"ש (בזוה"ק ח"ב קפ"ג. ע"ש) מצה היא מיכלא דאסותא ומיכלא דמהימנותא, היינו שמצה היא רפואה לאמונה, שמרפא כל נגיע בני אדם בגשמיות וברוחניות, וכאשר איש ישראל מקדש ומטהר המוחין והמחשבות שלו, ומאמין ברוממות ה', מתקן מדת חכמה שאיהו מוחא, וכנודע חכמה ואמונה ממקום אחד יהלכו, וזוכה להמשיך כל טוב. (עפ"י פ' תזריע אות ד').

וזכות השבת קודש גורמת לאיש היהודי לתקן המחשבות, ולהגיע ליראת ה'. והמצה שהיא מיכלא דמהימנותא שהיא בתוך תוכינו, היא תגרום לנו אמונה ובזכות זה נזכה להמשיך על עצמינו כל טוב ברוחניות ובגשמיות.

כמו כן מצאנו בדברי בעל ה"אוהב ישראל" ז"ע עוד סיבות לעשיית החלת מפתח בשבת זו. א. הקב"ה מבקש 'פתחו לי פתח כפתח של אולם ואני אפתח כפתחו של אולם'. ב'. בפסח כל השערים ומוחין עלאין פתוחין ואח"כ ננעלו התרעין וצריכין אנו לפותחן, ולכך אנו עושים חלת המפתח, בכדי לפתוח בזכות יום השבת קודש בזכות יום השבת קודש, וה' הטוב יפתח לנו את אוצרו הטוב. (עפ"י אוהב ישראל לשבת אחר פסח). ג. לכל דבר יש שער, ואנו מבקשים מהקב"ה שיפתח לנו שערי פרנסה, ובזכות חלת המפתח הזאת אנו מרמזים שיפתח לנו השי"ת שערי פרנסה. ד. אנו סופרין שבעה שבועות ע"ד ג' שערי בינה, ולכל שער יש מפתח. וזהו שעושין צורת מפתח. (עפ"י אוהב ישראל בליקוטים חדשים לשבת אחר פסח).

ואנו הפילה שה' הטוב יפתח את אוצרו הטוב, ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים יפתח, וכידוע גם שהקב"ה נתן לאבותינו המן במדבר בחודש אייר, ולכך גם אנו עושים את חלת המפתח בשבת מברכין חודש אייר שהקב"ה יוריק לנו שפע ברכה והצלחה, פרנסה מידו הרחבה והמלאה (עפ"י אוהב ישראל לשבת אחר פסח). ונזכה להמשיך עלינו ההשפעות הטובות בזכות החג פסח, וכל הדברים הנלווים אליו, וכן השפעות השבת קודש הזאת, להביא ברכה אל ביתנו, ונזכה שהקב"ה ישמע לקול תפילתנו, ונזכה ליום שכולו שבת בגאולה השלימה בקרוב ובימינו אמין ואמן.

לעילוי נשמת כ"ק מרן אדמו"ר רבי ישראל יצחק בן רבי שמעון זצוקללה"ה הרבי מווארקא נלב"ע כ"ב ניסן תר"ח, ומנו"כ בווארקא ת. נ. צ. ב. ה.

להרשמה לתפוצת מנויי הגליון במייל כל שבוע, או לבקשת הפצת הגליון בביהמ"ד, כאן בכתובת מייל המצורפת בתחתית הגליון.

עלוך זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון
a13215113@gmail.com

הודעה משמחת

ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" ו"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש "עלוך אשרי האישי"

או במספר טלפון (קהילות): 073-275-7000
ולהקיש קוד 8915

אין נא אכאם בפגילא אלמא עם פניכם לרבים אגלאם אפנימם
בכא אלחא

לע"נ מרת מלכה בת הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה - נלב"ע ד' שבט תשע"ד
ולע"נ הרב אברהם בן הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה
נלב"ע ז' אדר תשע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח רבי יוסף אלימלך בן הרה"ח רבי חיים אליעזר ז"ל
נלב"ע י"א אלול תשע"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' משה אריה ז"ל
נלב"ע בשבועות תשע"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלוך להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פינגנבוים הי"ד, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן 540321-ע"ש ישראל בנימין פינגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.